
ΤΑ ΑΠΟΜΕΙΝΑΡΙΑ ΜΙΑΣ ΜΕΡΑΣ του Kazuo Ishiguro - Book review

16

Οκτωβρίου

Συνοπτική περίληψη του βιβλίου:

Εντέλει, τι έχουμε να κερδίσουμε αναλογιζόμενοι συνεχώς το παρελθόν, κατηγορώντας τον εαυτό μας για το γεγονός πως η ζωή μας δεν εξελίχθηκε όπως θα θέλαμε;
Ο Καζούο Ισιγκούρο ζωγραφίζει με την πένα του το συγκινητικό πορτρέτο του Στίβενς, του τέλειου μπάτλερ, και του κόσμου του, που ξεθωριάζει στον απόηχο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Στίβενς, ύστερα από δεκαετίες υπηρεσίας στο Ντάρλινγκτον Χολ, μόνος του μια μέρα στην αγγλική ύπαιθρο, ξεκινά ένα ταξίδι στο παρελθόν σε μια προσπάθεια να καθησυχάσει τον εαυτό του ότι έχει υπηρετήσει την ανθρωπότητα προσφέροντας τις υπηρεσίες του στον «μεγάλο ηθικού αναστήματος τζέντλεμαν» Λόρδο Ντάρλινγκτον. Όμως, στη μνήμη του παραμονεύουν αμφιβολίες για την αληθινή φύση της «μεγαλοσύνης» του Λόρδου Ντάρλινγκτον, και ακόμα μεγαλύτερες αμφιβολίες για τη φύση της δικής του ζωής.
Ένα σύγχρονο κλασικό μυθιστόρημα, μια όμορφη αναπόληση της ζωής ανάμεσα σε δύο πολέμους σε μια αγγλική έπαυλη, μια καθηλωτική επίκληση σε χαμένα όνειρα και χαμένους έρωτες.

Προσωπική άποψη:

Το τρίτο κατά σειρά μυθιστόρημα του βραβευμένου με Νόμπελ συγγραφέα, Kazuo Ishiguro, επανακυκλοφόρησε πριν από λίγες ημέρες από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Και είναι πραγματικά ευτύχημα, γιατί πρόκειται για ένα έργο μεγάλης λογοτεχνικής αξίας, ένα ψυχογράφημα βαθιάς ενδοσκόπησης, μια ιστορία όπου μέσω της αφήγησής της, γινόμαστε μάρτυρες όχι μόνο ενός

οδοιπορικού που αφορά τον κεντρικό ήρωα αυτής, αλλά της απεικόνισης μιας ολόκληρης κοινωνίας μέσω στο πέρασμα του χρόνου, και της σταδιακής φθοράς μιας τάξης που ξεθωριάζει και μένει στο μυαλό μας μόνο ως μια πολιτιστική ανάμνηση αυτών που έφυγαν και δεν γυρίζουν πίσω, με ό,τι καλό ή κακό μπορεί να την συνοδεύει. Και ίσως είναι κάπως αφελές από μέρους μου το να προσπαθήσω ν' αναπτύξω την αλήθεια ενός βιβλίου όπως το συγκεκριμένο, αλλά θα το προσπαθήσω.

Βρισκόμαστε, λοιπόν, στην Αγγλία, στον απόηχο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Στίβενς, για δεκαετίες ολόκληρες, υπήρξε ο μπάτλερ του Ντάρλινγκτον Χολ, ξεκινώντας από την εποχή που η έπαυλη άνηκε στον ίδιο τον Λόρδο Ντάρλινγκτον. Στο σήμερα, η έπαυλη έχει περάσει στα χέρια του Αμερικανού τζέντλεμαν κύριου Φάραντεϊ. Όταν αυτός θ' απουσιάσει από την έπαυλη για προσωπικούς λόγους, προτείνει στον Στίβενς να πάρει μία άδεια, ακόμα και να δανειστεί το αυτοκίνητό του, προκειμένου να ξεκουραστεί και να γεμίσει τις μπαταρίες του. Και ο Στίβενς δέχεται με χαρά την πρόταση αυτή, αφού πιστεύει πως ένα ταξίδι στην αγγλική ύπαιθρο θα τον ανανεώσει και θα του επιτρέψει να επιστρέψει στα καθήκοντά του με ακόμα μεγαλύτερη διάθεση και ενέργεια. Αποφασίζει, λοιπόν, με αφορμή το ταξίδι του αυτό, να επισκεφτεί και την πρώην οικονόμο της έπαυλης, την δεσποινίδα Κέντον, και κατά τη διάρκεια του οδοιπορικού του αυτού αναπολεί τις στιγμές εκείνες που σημάδεψαν τη ζωή του, κάνοντας, παράλληλα, έναν προσωπικό απολογισμό.

Η αφήγηση του βιβλίου είναι πρωτοπρόσωπη, με τον Στίβενς ν' αποτελεί τον πρωταγωνιστή αυτού, κάτι που μας επιτρέπει, μέσω των προσωπικών του εξομολογήσεων, να δούμε όλη την κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική εξέλιξη της Αγγλίας, ξεκινώντας την εποχή του Μεσοπολέμου και φτάνοντας μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά και το πως ο ίδιος βίωσε όλες αυτές τις αλλαγές, πως τις αντιλήφθηκε, μα και κατά πόσο τον επηρέασαν και διαμόρφωσαν αυτό που ο ίδιος είναι σήμερα. Και μπορεί ο Στίβενς να μην είναι ένας χαρακτήρας με τον οποίο μπορούμε να ταυτιστούμε, καθώς είναι εξαιρετικά αποστειρωμένος, σοβαρός, επιτηδευμένος, ψυχρός και απόμακρος, ωστόσο, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε πόσο καλή δουλειά έχει κάνει ο Ishiguro συνθέτοντας, όχι μόνο το ψυχογράφημά του, αλλά ολόκληρο το προφίλ του, που υπακούει πλήρως στους κανόνες της εποχής, της θέσης που αυτός που υπηρετεί, ακολουθώντας πολύ συγκεκριμένους κώδικες που αν και φαντάζουν ξένοι στα μάτια μας, είναι πέρα για πέρα αληθινοί και ρεαλιστικοί.

Ο Στίβενς είναι ο χαρακτήρας εκείνος που με μια πρώτη ματιά φαντάζει άδειος συναισθημάτων, ανίκανος να αισθανθεί το στιδήποτε ή να βιώσει κάτι δυνατό, κάτι, όμως, που οφείλεται, και δικαιολογείται απόλυτα, λόγω της ταυτότητάς του. Η ιδιότητά του ως μπάτλερ συνάδει με το γεγονός πως έχει παραγκωνίσει κάθε προσωπική του ανάγκη, αφού κανένα θέλω του δεν μπορεί να είναι πιο ισχυρό από εκείνα των ανθρώπων που υπηρετεί με πίστη και αφοσίωση. Όμως, στη δύση της ζωής του, κι ερχόμενος αντιμέτωπος με την ηρεμία της μοναξιάς του, που του προσφέρει το ταξίδι του αυτό, δεν μπορεί παρά να έρθει αντιμέτωπος με ερωτήματα που τον προβληματίζουν και τον κάνουν ν' αναρωτιέται αν πράγματι έκανε όλα αυτά που έπρεπε, όπως θα έπρεπε. Αν ποτέ έδειξε τα πραγματικά του συναισθήματα απέναντι στους ανθρώπους που έπαιξαν σημαντικό και καθοριστικό ρόλο στη ζωή του -ο πατέρας του και η δεσποινίς Κέντον κατά κύριο λόγο-, ακόμα κι αν ο ίδιος κατάλαβε ουσιαστικά ποιο ήταν το μέγεθος και η σημαντικότητα αυτών.

Και κάπου εκεί, όλες αυτές οι σκέψεις και οι προβληματισμοί, είναι που ραγίζουν το αυστηρό και

αποστεωμένο περίβλημα που τον χαρακτηρίζει, με τον ίδιο να σπάει κάτω από το βάρος της σταδιακής συνειδητοποίησης των συναισθημάτων του, αλλά και της εσωτερικής πάλης του σε ό,τι έχει να κάνει με την κόντρα ανάμεσα στην ηθική και στο καθήκον, που αν και τόσα χρόνια τα είχε άρρηκτα συνδεδεμένα στη συνείδησή του, φτάνει να καταλάβει πως δεν είναι έτσι. Και κάπου εκεί είναι που έρχεται με βία να τον χτυπήσει η συνειδητοποίηση του έρωτα του ανείπωτου που δεν μπορεί να πραγματωθεί, επειδή εκείνος ήταν που δεν του έδωσε την ευκαιρία να εκδηλωθεί όταν έπρεπε. Όμως, μήπως η πραγμάτωση του έρωτα δεν είναι, τελικά, ο μοναδικός σκοπός αυτού;

Η αφήγηση κυλάει με σχετικά αργούς ρυθμούς, όμως αυτό είναι κάτι που δεν σε κουράζει ούτε λεπτό. Αντίθετα, σου επιτρέπει ν' απολαύσεις το ταξίδι του Στίβενς στην αγγλική επαρχία, να ρίξεις μια κλεφτή ματιά στα σημαντικότερα σημεία που καθόρισαν την πορεία μιας ιστορικής περιόδου που έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, μα κυρίως σου δίνει τη δυνατότητα να μελετήσεις και να κατανοήσεις βαθύτερα τον ψυχισμό του Στίβενς, που μαζί με το Ντάρλινγκτον Χολ αποτελούν τα μοναδικά σταθερά σημεία αναφοράς, σε μια ιστορία που όλα αλλάζουν. Οι συνθήκες, οι καταστάσεις, η πολιτική σκηνή, η κοινωνική εικόνα, ακόμα και οι ίδιοι οι άνθρωποι που έρχονται και φεύγουν αφήνοντας, ωστόσο, ένα κομμάτι πίσω τους. "Τα απομεινάρια μιας μέρας", λοιπόν, είναι ένα βιβλίο βαθιά νοσταλγικό και ανθρώπινο, μια προσωπική ενδοσκόπηση ενός χαρακτήρα που αρνήθηκε ν' αλλάξει στην πορεία της ζωής του, παρά που όλα γύρω του άλλαζαν, και που στη δύση αυτής καλείται να καταλάβει, πραγματικά και ουσιαστικά, τον ίδιο του τον εαυτό, μα και την αληθινή ταυτότητα της κοινωνίας, όχι αυτής που γνώρισε, αλλά αυτής που αποτελεί μέλος στο σήμερα. Ένα πραγματικό αριστούργημα, που δικαιολογημένα δέχτηκε την αναγνώριση που δέχτηκε, μαζί και το βιβλίο Booker, και που περιμένει να το αγαπήσετε για την αλήθεια του.

Βαθμολογία 10/10

Ταυτότητα βιβλίου:

Συγγραφέας: Kazuo Ishiguro

Μεταφραστής: Μαντόγλου Αργυρώ

Εκδόσεις: Ψυχογιός

Κατηγορία: Ξένη Λογοτεχνία

Έτος Έκδοσης: 2017

Αρ. σελίδων: 328

ISBN: 978-618-01-2152-0